Journal of Graduate Studies
for Lifelong Learning

การปรับปรุงบทบาทภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ศิวกร คุณาวัน

Received: November 1, 2024
Revised: January 28, 2025
Accepted: February 19, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับปรุงบทบาทภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) คู่มือแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 2) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2551 และ 3) คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งที่ผ่านมาที่ได้มีปัญหาและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนมากในเรื่องของการบริหารงาน ประกอบกับภาระงานที่เพิ่มขึ้นจากนโยบายรัฐบาล แผนการกระจายอำนาจ และกฎหมายใหม่ที่ส่งผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภารกิจในการส่งเสริมด้านสาธารณสุข และการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งพลวัตทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงต้องมีการปรับปรุงบทบาทภารกิจให้เท่าทันกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงแปลงไปในอนาคต

ผลการศึกษาพบว่า การทบทวนและปรับบทบาท ภารกิจ หน้าที่อำนาจ และโครงสร้างหน่วยงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีบทบาทมุ่งเน้นการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าการส่งเสริมการปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่มุ่งดำเนินการกำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างคล่องตัวและครอบคลุมในมิติต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมิติด้านการบริหารจัดการบริการสาธารณะด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมให้สามารถตอบสนองต่อการดำเนินงานตามภารกิจในเชิงนโยบายและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความชัดเจนและมีความเชื่อมโยงในการปฏิบัติงาน โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นศูนย์กลางในการกำหนดมาตรฐานและแนวทางการดำเนินงานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแปลงนโยบายด้านดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติในท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งสอดรับกับบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2564

คำสำคัญ: การบริการสาธารณะ / การปกครอง / กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น / ประสิทธิภาพ

ผู้รับผิดชอบบทความ: *สิบเอกศิวกร คุณาวัน กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน E-mail: sivakon7986@gmail.com*

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สังกัดกรมกิจการเด็กและเยาวชน

Improvement of the Mission Roles of the Department of Local Administration Promotion

Sivakon Kunawan

Abstract

This academic article aims to study the improvement of the mission roles of the Department of Local Administration Promotion by examining relevant documents, including: 1) the manual on guidelines for dividing internal government departments of the Office of the Civil Service Commission, 2) the ministerial regulation on the division of departments within the Department of Local Administration Promotion (B.E. 2551), and 3) the explanatory notes on the division of departments within the Department of Local Administration Promotion. In the past, there have been issues and needs from many local government organizations regarding administration, along with an increasing workload from government policies, decentralization plans, and new laws, which have led to an increase in the department's responsibilities—especially in promoting public health and managing the environment within local government organizations. Moreover, social, political, economic, and natural resource dynamics have posed various challenges for Thailand. Consequently, the Department of Local Administration Promotion needs to adapt its mission roles to keep up with changing circumstances.

The findings indicate that the review and adjustment of the roles, missions, duties, powers, and structure of the Department of Local Administration Promotion focus more on promoting, supporting, and developing the management of local administrative organizations than on overseeing and supporting their governance. The department aims to facilitate the operations of local administrative organizations to be more agile and comprehensive across various dimensions, particularly in managing public services related to health and the environment. This is intended to respond effectively to the policy missions and local community needs. Furthermore, the article emphasizes the importance of clarity and connectivity in operations, with the Department of Local Administration Promotion serving as a central authority for setting standards and guidelines that local administrative organizations can translate into tangible local practices. This aligns with the evolving roles and missions in accordance with the Cabinet resolution dated August 24, 2021.

Keywords: Public service / Governance / Department of Local Administration Promotion / Efficiency

Corresponding Author: *Sgt.* Sivakon Kunawan *Policy and Strategy Group, Department of Children and Youth*
E-mail: sivakon7986@gmail.com

Master of Public Administration", "Policy and Action Plan Analyst", Department of Children and Youth

1. บทนำ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีการจัดตั้งเป็นส่วนราชการเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 โดยการถ่ายโอนภารกิจและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดจากกรมการปกครอง (กองราชการส่วนตำบลที่ทำการปกครองจังหวัดทุกจังหวัด เฉพาะส่วนผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น และที่ว่าการอำเภอทุกอำเภอ เฉพาะฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น) กระทรวงมหาดไทย และกรอบอัตรากำลังข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครอง สังกัดกรมการปกครอง ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ต่อมาได้มีการกำหนดกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2551 ขึ้น ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษาแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ ประกอบด้วย ราชการบริหารส่วนกลาง ได้แก่ 1) สำนักงานเลขานุการกรม 2) กองการเจ้าหน้าที่ 3) กองคลัง 4) กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น 5) กองตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่น 6) กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น 7) กองยุทธศาสตร์และแผนงาน 8) กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น 9) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศท้องถิ่น 10) สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น 11) สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น 12) สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้กฎกระทรวงได้กำหนดให้มีราชการบริหารส่วนภูมิภาค และจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดขึ้น จำนวน 76 จังหวัด โดยมีกรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการทั้งราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคเท่าเดิม เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกรมในราชการส่วนภูมิภาค เพื่อให้การดำเนินการกำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดรับกับบริบทการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนและขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่การปฏิบัติระดับพื้นที่ โดยการดำเนินภารกิจในการ “ส่งเสริม” ของกรมในปัจจุบันสามารถจำแนกบทบาทภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 4 บทบาท ได้แก่

1) บทบาทการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบาย รวมถึงการทบทวน จัดทำและปรับปรุงกฎหมายเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ (Policy Maker)

2) บทบาทการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ (Regulator)

3) บทบาทการส่งเสริมสนับสนุนและให้คำปรึกษาแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะและการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (Facilitator)

4) บทบาทการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่นให้มีทักษะในการดำเนินงาน รวมทั้งพัฒนาระบบสารสนเทศการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Operator)

จากการปฏิบัติงานที่ผ่านมาที่ได้นำปัญหาและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาวิเคราะห์กับบทบาทภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พบว่ามีภาระงานเพิ่มขึ้นจากนโยบายรัฐบาล แผนการกระจายอำนาจ และกฎหมายใหม่ ๆ ส่งผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภารกิจในการส่งเสริมด้านสาธารณสุขและการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้งพลวัตทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงมีการปรับตัวให้เท่าทันกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงแปลงไปในอนาคต โดยการเพิ่มบทบาทและภารกิจ พร้อมพัฒนาระบบบเทคโนโลยีเพื่อรองรับการปฏิบัติงานและเตรียมความพร้อมเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานและจัดบริการสาธารณะภายได้สภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับคณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2564 เห็นชอบการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการใหม่ของสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี ในการจัดตั้งสำนักงบประมาณเขตเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยรับงบประมาณโดยตรง และเห็นชอบให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดำเนินการทบทวนและปรับบทบาท ภารกิจ หน้าที่และอำนาจ และโครงสร้างของหน่วยงาน เพื่อให้สอดรับกับบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ภายใน 1 ปี นับแต่กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงบประมาณมีผลบังคับใช้

ดังนั้นเพื่อให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นสามารถปรับตัวให้เท่าทันกับสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต จึงมีความจำเป็นในการเสนอขอปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้นควบคู่กับการพัฒนาและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อรองรับการปฏิบัติงานและเตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติงานและจัดบริการสาธารณะภายใต้สภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดการปฏิรูประบบราชการ

การปฏิรูประบบราชการ หมายถึง การปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการพัฒนาการเมือง การบริหาร เศรษฐกิจ และสังคม โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างระบบการบริหารและการบริการภาครัฐที่รวดเร็ว เสมอภาค และเป็นธรรม มีความสามารถในการให้บริการและพัฒนา และให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2566 อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์ และคณะ, 2557)

การปฏิรูปและการพัฒนาระบบราชการ ส่วนราชการไทยจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และยังจะต้องเรียนรู้ที่จะประยุกต์ใช้เครื่องมือในการบริหารงานสมัยใหม่มากมาย ซึ่งย่อมจะทำให้ต้องมีการปลดเปลื้องความรู้ ความคิด กระบวนทัศน์ ความเคยชิน และวิธีปฏิบัติแบบเดิมออกไปและนำสิ่งใหม่เข้ามาแทนที่ แต่ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดกระบวนทัศน์ในการมองโลก มองปัญหาจากมุมมองใหม่ ด้วยแนวคิดใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมการปฏิบัติราชการในแนวใหม่ ซึ่งหากพิจารณาถึงเครื่องมือทางการบริหารที่มากับการพัฒนาระบบราชการแล้ว จะเห็นว่ามุมมองใหม่ที่ส่วนราชการพึงเรียนรู้ ได้แก่ (ชลาทิพย์ ชัยโคตร, 2560)

1. การปรับมุมมองในเชิงยุทธศาสตร์ใหม่แทนที่จะมองแค่การดำเนินงานประจำไปตามกฎระเบียบไปแบบวันต่อวัน ซึ่งน่าจะเกิดจากการที่ได้มีการทบทวนสถานการณ์และจัดวางยุทธศาสตร์ใหม่ในกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์

2. การนำระบบการจัดการแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ จะช่วยให้มีการปรับมุมมองมามุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจหลัก แทนการมุ่งเน้นการทำตามระเบียบขั้นตอนของงานประจำ ซึ่งจะทำให้เกิดการแข่งขันกันสร้างผลสัมฤทธิ์ของงานแทนที่จะแข่งกันในเรื่องอื่น ๆ ที่อาจไม่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง

4. การนำการบริหารวงรอบเวลาและการรื้อปรับระบบงาน จะช่วยให้มีการปรับมุมมองให้หันมาพิจารณาเรื่องกระบวนงาน ขั้นตอน และวงรอบเวลาในการดำเนินงาน เพื่อหาแนวทางในการปรับลดขั้นตอนในการดำเนินงานให้กระชับคล่องตัวยิ่งขึ้น และเพื่อไม่ให้ใช้อัตรากำลังมากเกินไป

5. การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ จะช่วยให้มีการปรับมุมมองมาพิจารณาเรื่องคุณภาพการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ มากกว่าที่จะมุ่งสนองนโยบายของผู้บริหารหรือระบบราชการด้วยกันเอง

6. การนำเรื่องการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จะช่วยให้มีการปรับมุมมองจากการปฏิบัติราชการไปแบบวันต่อวันโดยไม่ได้คำนึงถึงเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เพราะคิดว่าเทคโนโลยีนั้นแพง ไม่คุ้มค่า มาเป็นการมองหาวิธีการเพิ่มคุณค่าของงานโดยการนำเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องช่วย

2.2 แนวคิดการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) คือ การปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐโดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยการนำเอาแนวทางหรือวิธีการบริหารงานของภาค เอกชนมาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐ เช่น การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารงานแบบมืออาชีพ การคำนึงถึงหลักความคุ้มค่า การจัดการโครงสร้างที่กะทัดรัดและแนวราบ การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาแข่งขันการให้บริการสาธารณะ การให้ความสำคัญต่อค่านิยม จรรยาบรรณวิชาชีพ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดทั้งการมุ่งเน้นการให้บริการแก่ประชาชนโดยคำนึงถึงคุณภาพเป็นสำคัญ (อภิญญา บำรุงจิตต์, 2560)

แนวคิดของ Christopher Hood ได้อธิบายถึงแนวคิดและลักษณะสำคัญของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ไว้ว่า (ชลาทิพย์ ชัยโคตร, 2560)

1) เป็นกระบวนการบริหารที่เน้นการบริหารงานในแบบมืออาชีพทำให้ผู้บริหารมีอิสระ และความคล่องตัวในการบริหารงาน

2) เป็นกระบวนการบริหารที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

3) เป็นกระบวนการบริหารที่พยายามปรับปรุงโครงสร้างองค์การ เพื่อทำให้หน่วยงานมีขนาดเล็กลง และเกิดความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

4) เป็นกระบวนการบริหารที่ให้มีการแข่งขันในการบริการสาธารณะที่จะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดีขึ้น

5) ปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานให้มีความทันสมัยและเลียนแบบวิธีการของภาคเอกชน

6) เป็นกระบวนการบริหารที่เสริมสร้างวินัยในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน เน้นความประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร โดยแนวความคิดของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่หรือการจัดการนิยม (Managerialism) ตั้งอยู่บนสมมุติฐานของความเป็นสากลทฤษฎีการบริหารและเทคนิควิธีการจัดการว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในแงของการบริหารรัฐกิจและบริหารธุรกิจ

ดังนั้นแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ มุ่งเน้นเรื่องการเติบโตของหน่วยงานเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของหน่วยงานที่จะต้องทำการปรับตัวให้สมดุลกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกของหน่วยงาน เพื่อให้พร้อมกับปรับตัวที่จะรับกับสิ่งใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา โดยคุณลักษณะสำคัญของการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ประกอบด้วย การให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน การลดการควบคุมจากส่วนกลางและเพิ่มอิสระในการบริหารให้แก่หน่วยงานระดับภูมิภาค การกำหนด การวัด และการให้รางวัลแก่ผลการดำเนินงาน ทั้งในระดับองค์การและระดับบุคคล การสร้างระบบสนับสนุนทั้งในด้านของบุคลากร เช่น ระบบการอบรม ระบบค่าตอบแทนระบบคุณธรรมและเทคโนโลยี เช่น ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อช่วยให้หน่วยงานสามารถทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และการเปิดกว้างต่อแนวคิดในเรื่องของการแข่งขัน ทั้งการแข่งขันระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันเองและระหว่างหน่วยงานของรัฐกับหน่วยงานของภาคเอกชน จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ เป็นแนวคิดพื้นฐานของการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบต่าง ๆ ของหน่วยงานและยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรม โดยยึดแนวทางในการให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน คำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก พัฒนาระบบการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีระบบสนับสนุนทางด้านบุคลากรและเทคโนโลยี และมุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน

2.3 แนวคิดระบบราชการไทยในบริบทไทยแลนด์ 4.0

สำหรับการวางระบบและวิธีการทำงานใหม่ โดยยึดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการบริหารงานภาครัฐหรือหลักการบริหารราชการแผ่นดินที่ดีให้สามารถเป็นที่เชื่อถือ ไว้วางใจ และเป็นที่พึงของประชาชนได้อย่างแท้จริง มีองค์ประกอบอยู่ 3 ด้าน คือ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2560)

1) การวางระบบและวิธีการทำงานใหม่ โดยยึดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการบริหารงานภาครัฐหรือหลักการบริหารราชการแผ่นดินที่ดี ได้แก่ ภาครัฐที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน (Open and Connected Government) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางการบริการและเข้าถึงความต้องการในระดับปัจเจก (Citizen – Centric and Service – Oriented Government) และภาครัฐอัจฉริยะ (Smart and High Performance Government)

2) การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานใหม่ โดยการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ มุ่งเน้นความซื่อสัตย์สุจริตและประโยชน์ส่วนรวม

3) การจัดระเบียบโครงสร้างใหม่ เพื่อสร้างสมดุลและจัดการความพันธ์ระหว่างกลไกภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่น ๆ ให้เป็นไปอย่างหมาะสม รวมทั้งออกแบบบโครงสร้างภายในภาครัฐเองให้กระชับและไม่เกิดความซ้ำซ้อน

2.4 แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ

แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในกรมของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางของสำนักงาน ก.พ.ร. กรณีมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (Rearrange) มีแนวทางและขั้นตอนสรุปได้ ดังนี้

2.4.1 ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. ประชุมร่วมกันเพื่อจัดทำข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (การประชุม 3 ฝ่าย)

2.4.2 คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมร่วมกันพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมจนได้ข้อยุติเบื้องต้น

2.4.3 ส่วนราชการสอบถามความเห็นหน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ

2.4.4 คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการกระทรวง พิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมมีข้อยุติเบื้องต้น รวมถึงร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่

2.4.5 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงส่งข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการกระทรวงของกระทรวงให้ความเห็นชอบ โดยประกอบด้วยหน้าที่และอำนาจตามร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่ การแบ่งส่วนราชการภายใต้กอง กรอบอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง พร้อมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการกระทรวง มายังสำนักงาน ก.พ.ร.

2.4.6 สำนักงาน ก.พ.ร. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

2.4.7 สำนักงาน แจ้งผลส่วนราชการทราบและดำเนินการต่อไปได้ พร้อมรายงานคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ (อ.ก.พ.ร.) เกี่ยวกับการทบทวนบทบาทภารกิจและปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ และ ก.พ.ร. เพื่อทราบต่อไป

เมื่อทราบผลการพิจารณาจากสำนักงาน ก.พ.ร. ให้ส่วนราชการดำเนินการดังต่อไปนี้

1) กรณีต้องแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ให้ส่วนราชการจัดส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนปกติต่อไป

2) กรณีไม่ต้องแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้ด าเนินการตามขั้นตอนปกติต่อไป เช่น การออกประกาศกฎกระทรวง

จากข้อมูลแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบราชการและการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ ผู้เขียนสามารถสรุปความสัมพันธ์เชื่อมโยง เพื่ออธิบายการปรับปรุงบทบาทภารกิจในปัจจุบันและอนาคตของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดังนี้

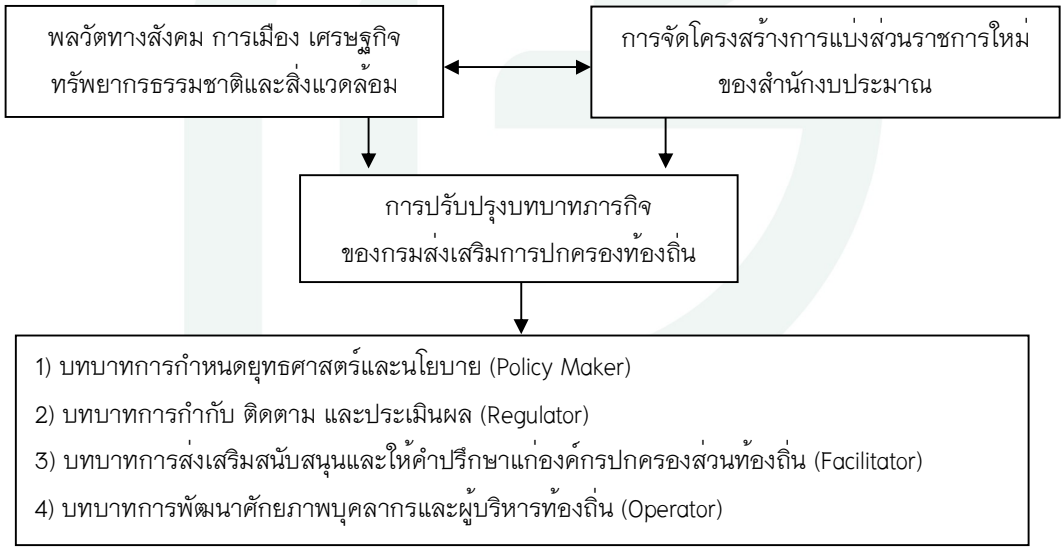

ภาพที่ 1 กรอบการวิเคราะห์การปรับปรุงบทบาทภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

2.4 การวิเคราะห์การปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

เพื่อให้การดำเนินงานตามบทบาทและภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป และรองรับประเด็นท้าทายต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทและภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถขับเคลื่อนและสามารถจัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เขียนจึงวิเคราะห์ความจำเป็นที่ต้องขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายในของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยการแบ่งส่วนราชการภายในกรม แยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

2.4.1 ราชการบริหารส่วนกลาง กำหนดให้ราชการบริหารส่วนกลางที่ขอปรับปรุงใหม่จำนวน 14 หน่วยงาน ประกอบด้วย

1) 10 หน่วยงานเดิม ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม กองการเจ้าหน้าที่ กองคลัง กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สถาบันพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารท้องถิ่น สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น กองส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศท้องถิ่น แต่มีการปรับปรุงการแบ่งงานภายในหน่วยงานเดิม โดยการนำหน่วยงานที่ไม่ปรากฏในกฎกระทรวงไปตั้งเป็นกลุ่มงานใหม่ในหน่วยงานเดิม ได้แก่ กองตรวจราชการไปตั้งเป็นกลุ่มงานใหม่ในสำนักงานเลขานุการกรม ชื่อว่า “กลุ่มงานประสานการตรวจสอบ” และกองการเลือกตั้งท้องถิ่นไปตั้งเป็นกลุ่มงานใหม่ในกองกฎหมาย ชื่อว่า “กลุ่มงานการเลือกตั้งท้องถิ่น

2) ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานในสังกัดที่มีอยู่เดิม (One-In, X-Out) เนื่องจากบางหน่วยงานมีปริมาณงานลดลงและบางหน่วยงานมีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน จึงมีการจัดระบบการทำงานของแต่ละหน่วยงานให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น โดยมีการยุบรวมกองตรวจสอบระบบการเงินบัญชีท้องถิ่นเข้ามาเป็นภารกิจของกองบริหารการคลังท้องถิ่น (ชื่อเดิม สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น) เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านภารกิจและงบประมาณ

3) จัดตั้งใหม่ จำนวน 1 หน่วยงาน โดยให้มีชื่อว่า “กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น” เพื่อรองรับบทบาทภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถขับเคลื่อนภารกิจด้านสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนการปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดบริการสาธารณะด้านสาธารณสุขให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและเท่าเทียม รวมทั้งรองรับภารกิจส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Adaptation) และมีศักยภาพเพียงพอในการบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศให้มีความสอดคล้องตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น

4) ปรับภารกิจอำนาจหน้าที่ จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเลขานุการกรม เพื่อรองรับภารกิจที่เป็นภารกิจที่สำคัญและเป็นภารกิจภาพรวมของกรมแต่ยังไม่มีหน่วยงานอื่นรับผิดชอบโดยตรง ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับภารกิจที่ดำเนินการในปัจจุบัน

5) เปลี่ยนชื่อหน่วยงานและปรับภารกิจอำนาจหน้าที่ จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ กองกฎหมาย กองบริหารบุคคลท้องถิ่น กองบริหารงานท้องถิ่น กองการศึกษาท้องถิ่น เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติภารกิจในปัจจุบัน

2.4.2 ราชการบริหารส่วนภูมิภาค กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด จำนวน 76 จังหวัด โดยมีกรอบอัตรากำลังข้าราชการและพนักงานราชการ ทั้งราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาคเท่าเดิม เพื่อให้สอดคล้องตามแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)

3. บทสรุป

3.1 สรุปการทบทวนบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

จากการศึกษาทบทวนบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ ทำให้พบว่า บทบาทของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตามที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2551 มีบทบาทมุ่งเน้นการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าการส่งเสริมการปกครององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นในการเสนอขอปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการภายใน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงมีความมุ่งหวังเสนอคำขอการเปลี่ยนชื่อหน่วยงาน ปรับปรุงบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจหน้าที่และอำนาจของกรมในปัจจุบันและเพื่อรองรับกับภารกิจของกรมในอนาคต นอกจากนี้กฎกระทรวงฉบับดังกล่าว ได้กำหนดให้มีราชการบริหารส่วนภูมิภาค และจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดขึ้น เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน และปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของกรมในราชการส่วนภูมิภาค เพื่อให้การดำเนินการกำกับ ดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ และจัดตั้งกลุ่มตรวจสอบภายในและกลุ่มพัฒนาระบบบริหารขึ้นในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานภายในส่วนราชการ สนับสนุนการปฏิบัติงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และพัฒนาการบริหารของส่วนราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่า ซึ่งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความมุ่งหวังการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ มีดังนี้

3.1.1 ประโยชน์ต่อการบริหารราชการและการปฏิบัติงาน เนื่องจากการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ ชื่อว่า กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น ให้มีอำนาจและหน้าที่ปรากฏในกฎกระทรวง เพื่อรองรับบทบาทและภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ในการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ครอบคลุมในมิติต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะมิติด้านการบริหารจัดการบริการสาธารณะด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมให้สามารถตอบสนองต่อการดำเนินงานตามภารกิจในเชิงนโยบายและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้มีการจัดแบ่งงานภายในกองใหม่ให้มีความสอดคล้องตามภารกิจเพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีความเชื่อมโยงในการปฏิบัติงาน โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานและแนวทางการดำเนินงานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแปลงนโยบายด้านดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติในท้องถิ่น (Implementation) ได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.1.2 ประโยชน์ต่อประชาชน เนื่องจากประชาชนจะได้รับประโยชน์จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดบริการสาธารณะให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ

จากการทบทวนบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สามารถเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแนวคิดและลักษณะสำคัญของการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แผนยุทธศาสตร์ชาติ และแนวคิดไทยแลนด์ 4.0 คือ การปรับปรุงโครงสร้างครั้งนี้เป็นการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการภาครัฐโดยนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่เน้นการบริหารงานในแบบมืออาชีพทำให้ผู้บริหารมีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงาน มีการกำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม รวมถึงเป็นการบริหารเพื่อทำให้หน่วยงานมีขนาดเล็กลง และเกิดความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในระดับพื้นที่

3.2 ข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทบทวนบทบาท ภารกิจ โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะแนวทางในทางปฏิบัติ เพื่อใช้ประกอบการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายใน และ อ.ก.พ. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

3.2.1 การทบทวนและกำหนดบทบาท ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการภายในกรมควรต้องมีความชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งต้องไม่ซับซ้อนหรือเป็นช่องว่างการดำเนินงานกับส่วนราชการอื่นภายในกรม

3.2.2 การทบทวนและกำหนดบทบาท ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการภายในกรมควรต้องคำนึงถึงสถานการณ์ในอนาคตเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถรองรับภารกิจได้อย่างรอบด้านครอบคลุมทุกมิติ โดยเฉพาะมิติภารกิจที่จะต้องมีการถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการแทน

3.2.3 การจัดตั้งหน่วยงานภายในขึ้นใหม่ ควรคำนึงถึงการกำหนดตำแหน่งเป็นสำคัญ ให้เหมาะสม เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงตามความรู้ความสามารถของบุคลากร ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

4. เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2551. (2551, 26 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 ตอนที่ 125 ก. หน้า 2–8.

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ. (ม.ป.ป.). *คำชี้แจงประกอบการขอปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม*. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ.

ชลาทิพย์ ชัยโคตร. (2560). *การบริหารราชการไทย (Thai Public Administration)*. ศูนย์การศึกษาบึงกาฬ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2553). *แนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.), กองพัฒนาระบบราชการ 1 และ 2. (2566). *แนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.).

สำนักงาน ก.พ., สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล. (2560). *ระบบราชการไทยในบริบทไทยแลนด์ 4.0*. สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานบุคคล.

สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน, กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร. (ม.ป.ป.). *แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน*. สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน.

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน, กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร. (2562). *คู่มือการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ กระทรวงพลังงาน*. สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2566). *การปฏิรูปตำรวจ*. เอกสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์. สำนักวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สุรศักดิ์ ชะมารัมย์, พระมหาโชตินิพิฐพนธ์ สุทธจิตตโต (ผลเจริญ), ดร.วันชัย สุขตาม, ไว ชีรัมย์, เศรษฐพร หนุนชู และพระมหายุทธพิชาญา โยธสาโน (ทองจันทร์). (2560). การบริหารงานภาครัฐตามหลักทฤษฎีองค์การ: การบริหารงานภาครัฐ (PA) การจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM) และการบริหารปกครองภาครัฐใหม่ (NPG). *วารสารวนัมฎองแหรกพุทธศาสตรปริทรรศน์, 4*(1), 52–70.

อภิญญา บำรุงจิตต์. (2560 สิงหาคม, 2560). *การปฏิรูปราชการไทยสู่การบริหารงานภาครัฐแนวใหม่* [Paper]. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะ ครั้งที่ 4 “การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้ประเทศไทย 4.0”, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.